

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Teze diplomové práce

Vývoj místní samosprávy v obci Všetaty

Vypracoval: Petr Zeman

Vedoucí práce: PhDr. RNDr. Michal Kubálek, Ph.D.

© 2015 ČZU v Praze

Klíčová slova

Všetaty, komunální politický proces, volební strana, lokální stranický systém, komunální koalice, obec, městys, nezávislí kandidáti, financování obcí, Česká pravice

Souhrn

Diplomová práce „Vývoj místní samosprávy v obci Všetaty“ je rozdělena na dvě osnovní části. Na část teoretickou a analytickou.

V teoretické části jsou nastíněny základní poznatky komunálního politického systému a financování obcí v České republice.

V analytické části jsou zpracovány základní charakteristiky obce Všetaty, jakou jsou geografické podmínky, historie, finanční situace apod. Dále se tato část zabývá aktéry politického procesu v obci, především jejich činností a významností pro správu obce. Je zde kladen také důraz na výsledky komunálních voleb od roku 1994 do roku 2014. V této části je také popsán současný politický proces v obci.

Cíl práce a metodický postup řešení

Cílem diplomové práce je charakterizovat politický život v Městysu Všetaty s částí Přívory a ověřit, zda odpovídá stylem politickému životu v obcích obdobné velikosti. Dílčí cíle práce jsou: charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele obce a vyhodnotit jejich vliv a vývoj na fungování místní samosprávy. Dalším cílem je identifikovat aktéry politického procesu v obci, jako jsou lokální politické subjekty, zájmové skupiny, podnikatelské subjekty, atd. Charakterizovat jejich činnost či významnost a analyzovat vzájemné vztahy nejen aktérů jako celků, ale také jejich členů. Třetím a posledním cílem je charakterizovat rozhodovací proces místní samosprávy na základě komparace výsledků komunálních voleb od roku 1994 do roku 2014.

Při vypracování práce byl využit výzkumný přístup, jenž zohledňuje odlišnosti v obsahu a způsobu rozhodování orgánů místní samosprávy v obcích různých kategorií. Práce má charakter případové studie. K vypracování práce byly využity zejména dvě základní techniky a to studium dokumentů a dotazování. Realizované rozhovory byly polostandardizované, sestavené částečně podle doporučené osnovy. Rozhovor k této práci

poskytl starosta a místostarosta Městysu Všetaty s částí Přívory a tajemnice úřadu městysu a někteří současní i minulí zastupitelé. Otázky byly zaměřeny na chod obce jako celku, na práci zastupitelstva obce a na vzájemné vztahy mezi zastupiteli a aktéry politického procesu v obci. Dále byly použity další standardní metodologické postupy, především komparace výsledků komunálních voleb.

Politický proces v Městysu Všetaty s částí Přívory

Výkonným orgánem Všetat je rada městysu. V současné době radu tvoří starosta městysu pan Miroslav Baloun, místostarosta městysu pan Robert Sokol a členové zvolení z řad zastupitelů pánové Pavel Lauda, Ing. Jiří Hošek a Josef Burka. Všichni členové kandidovali do zastupitelstva městysu za Českou pravici.

Od roku 1998 byla vždy rada městysu, která se sestavovala po komunálních volbách, „jednobarevná“ a vždy složená z příslušníků České pravice.

Při komunálních volbách konaných v městysu Všetaty tradičně od roku 1998 kandidují kandidáti za stranu Česká pravice. Tato strana je, jak z názvu napovídá, pravicově zaměřena.

Společně s Českou pravicí sestavovali tradičně kandidátní listu až do voleb konaných v roce 2014 také kandidáti ze Sdružení nezávislých kandidátů. Jejich hlavním cílem bylo oslabit politickou nadvládu České pravice v zastupitelstvu městysu.

Právě zastupitelé ze Sdružení nezávislých kandidátů byli po každých komunálních volbách v zastupitelstvu městysu v opozici. Někdy mezi těmito zastupiteli a zastupiteli České pravice vznikaly na zasedání zastupitelstva rozpory, neboť opozice měla jiné názory.

Pro každé komunální volby bylo sestaveno poměrně málo kandidátních listin. V porovnání s jinými podobnými obcemi, kde sestavují kandidátní listiny například místní organizace, je městys Všetaty odlišný.

Komunální volby konané v říjnu minulého roku byly pouze formalitou, neboť zastupitelé kandidující za Komunistickou stranu Čech a Moravy svou kandidaturu krátce před volbami stáhli a žádné sdružení či jiná strana kandidátní listinu nesestavily. Kandidátní listinu dokonce nesestavilo ani Sdružení nezávislých kandidátů, které bylo ve všech předcházejících

komunálních volbách tradičním rivalem České pravice. Kandidátní listinu sestavila pouze Česká pravice.

Na rozdíl od malých obcí, kde nepůsobí většinou v zastupitelstvu žádné politické strany, v zastupitelstvu městysu Všetaty od roku 1994 pravidelně působí zastupitelé kandidující alespoň za jednu politickou stranu.

Do zastupitelstva menších obcí volí kandidáty místní občané především dle osobních sympatií. Čím je obec větší, tím roste význam politických stran, což je právě případ městysu Všetaty, kde je vliv České pravice v podstatě rozhodující.

V zastupitelstvu městysu před minulými komunálními volbami občas vznikaly rozpory v názorech mezi zastupiteli hlásících se k České pravici a opozici. Častým námětem těchto konfliktů byl dlouhodobý program vývoje městysu z roku 1990. V současné době, kdy v zastupitelstvu městysu působí pouze zastupitelé České pravice, nelze očekávat, že by nějaké konflikty vznikaly.

V městysu se vyskytují některé konflikty mezi občany podobně jako v ostatních obcích. Většina těchto sporů je řešena pouze domluvou, ale v cca 15ti případech ročně musí zasahovat policie České republiky. Tyto konflikty jsou poté řešeny v přestupkové komisy. Jedná se ale pouze o konflikty mezi jednotlivci, nikoliv mezi skupinami.

Dle Petra Jüptnera se v podmnožině „obcí menší střední velikosti“, kam spadá právě městys Všetaty, formují velké koalice a projevuje se značný boj při formování obecní rady a při rozdělování funkcí starosty či místostarosty. Z tohoto hlediska je městys Všetaty výjimkou. V zastupitelstvu od roku 1994 nikdy nevznikla žádná koalice. O boji při formování rady městysu také nelze hovořit, neboť Česká pravice má před každými volbami také odsouhlasené návrhy na složení rady, má i své kandidáty na pozici starosty i místostarosty. Zatím každé volby tato strana vyhrála, takže nemá důvod na své strategii něco měnit.

Stabilní a v podstatě jednohlasné rozhodování zastupitelstva je poměrně velkým přínosem pro celkové hospodaření městysu. Finanční prostředky tak nejsou rozdělovány do více projektů. Finance jsou proto investovány do několika málo hlavních investic navržených a schválených v dlouhodobém programu z roku 1990. Financování pouze důležitých projektů vede k jejich dokončení.

Zastupitelstva obcí s počtem obyvatel v rozmezí 500 až 3.000 obyvatel mohou mít nejméně sedm členů, nejvíce pak 15. Městys Všetaty spadá právě do tohoto rozmezí. V zastupitelstvu městysu působí maximálně možný počet zastupitelů, tedy patnáct.

Závěr

Záměrem této práce bylo charakterizovat podobu a vývoj místní samosprávy v Městysu Všetaty s částí Přívory, charakterizovat hlavní sociometrické ukazatele městysu, identifikovat aktéry politického procesu v městysu, jako jsou lokální politické subjekty, zájmové skupiny, místní podnikatelé apod. Další dílčím cílem bylo definovat charakter lokálního politického procesu na základě analýzy vývoje lokálního stranického systému, charakteristiky místních konfliktních linií a jednání komunálních politických aktérů.

V práci bylo dokázáno, že komunální politika ve středně velkých obcích je v souladu s vysloveným předpokladem stále spíše doménou nezávislých kandidátů a jejich sdružení či nezávislých kandidátů hlásících se k některé parlamentní straně.

I v zastupitelstvu městysu Všetaty působí od roku 1998 nepřetržitě v drtivé většině zastupitelé bez politické příslušnosti. V současném zastupitelstvu městysu působí pouze dva zastupitelé, kteří jsou členy nějaké parlamentní strany.

V zastupitelstvu městysu Všetaty nebyla po žádných komunálních volbách vytvořena koalice, které se v obcích podobných parametrů často sestavují.

Vzhledem k výsledkům hospodaření jednotlivých let je hospodaření obce na velice dobré úrovni. Výsledek hospodaření v žádném roce nevykazoval ztrátu. V porovnání s podobnými obcemi jsou nejen příjmy ale i výdaje vyšší.

V městysu působí poměrně velké množství nepolitických aktérů, kteří se podílejí na rozvoji městysu. Naopak politických aktérů v městysu od roku 1994 působilo málo. Mezi nejvýznamnější patřila Česká pravice a Sdružení nezávislých kandidátů. Po volbách konaných v roce 2014 působí v zastupitelstvu pouze zastupitelé z České pravice.

Závěrem lze uvést, že Městys Všetaty s částí Přívory vykazuje v samosprávě některé charakteristické rysy, které jsou odlišné od jiných obcí podobných parametrů.

Seznam použité literatury

BALÍK, S. Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky. Praha: Grada, 2009, ISBN 978-80-247-2908-4.

BALÍK, S. (Ed.) Komunální volby v České republice v roce 2002. Brno: Masarykova univerzita v Brně, Mezinárodní politologický ústav, 2003, ISBN 80-210-3211-1.

BOROVÍČKOVÁ, H; JECH, J. Příručka pro člena zastupitelstva obce. Praha: Artedit s. r. o., 2010, ISBN 978-80-254-8660-3.

ČMEJREK, J. Obce a regiony jako politický prostor. Praha: Nakladatelství Alfa, 2008, ISBN 978-80-87191-00-4.

ČMEJREK, J; BUBENÍČEK, V.; ČOPIK, J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. Praha: Grada Publishing, 2010, ISBN 978-80-247-3061-5.

JÜPTNER, P. Komunální koalice a politické modely. Politologická revue č. 2, 2004.

REGNER, K., ZEMAN, V. Městečko pod Cecemínem. TOP ART STUDIO, 2001.